

Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Союз Адвокатов Республики Молдова

Union of Advocates of the Republic of Moldova

Comisia pentru etică și disciplină

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152

e_mail: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

DECIZIE

Nr. 1/16/2025

În cauza disciplinară intentată în privința **avocatei DRAGAN Natalia**, titulara licenței pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 2140, eliberată la 23 mai 2011, în temeiul plângerii № G190/2025 din 24 ianuarie 2025 înaintate de către XXXXXX

mun. Chișinău

15 septembrie 2025

Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților, în componența membrilor prezenți în ședință: d-na **Cristina SULTAN** - președinte; d-nii avocați: **Anatolie BARBACAR, Victor DODON, Petru LOGHINESCU, Zinaida LUPAȘCU, Mihai GAFTON, Victor BARAN, Vladimir CIMPOEȘ, Angela MUNTEANU, Vitalie TĂBÎRȚĂ, Ion ȚURCANU** - membri, precum și d-na **Victoria DEVIȚCAIA** - secretar,

a stabilit:

I.

La data de 24 ianuarie 2025 în adresa Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților a parvenit plângerea cet. XXXXXX privind acțiunile avocatei Dragan Natalia, pretinse a fi abatere disciplinară. Potrivit plângerii, petiționarul XXXXXX solicită să fie efectuată evaluarea juridică a acțiunilor avocatei Natalia Dragan în procedura de acordare a asistenței juridice calificate garantate de stat. Totodată, solicită să fie aplicată avocatei Dragan Natalia sancțiune disciplinară prevăzută de legislație.

Petiționarul XXXXXX a menționat că prin Deciziile OT Bălți al CNAJGS, 1035/ACC și 1036/ACC din 03.10.2024 avocata Dragan Natalia a fost desemnată pentru acordarea asistenței juridice calificate garantată de stat, cauza civilă nr. 3CA-5/2024 XXXXXX vs Consiliul raional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei și Copilului Șoldănești cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral și cauza civilă nr. 3CA-10/2022, XXXXXX vs Primăria Șoldănești cu privire la anularea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 9/8 din 14.12.2021, modificarea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 4/29 din 26 mai 2005, obligarea Primăriei de a elibera titlu de autentificare a dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral.

La data de 20.11.2024, susține petiționarul XXXXXX, a expediat avocatului Natalia Dragan

hotărârea motivată la adresa de email (dosar nr. 3CA-10/2022). La data de 09.12.2024 avocata Natalia Dragan a avut interviu cu XXXXXX în calitate de beneficiar al asistenței juridice garantate de stat.

În continuare petiționarul XXXXXX menționează că avocata vizată urma să prezinte motivarea cererilor de apel până la data de 20.12.2024, cauza civilă nr. 3CA-10/2022, XXXXXX vs Primăria Șoldănești cu privire la anularea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 9/8 din 14.12.2021, modificarea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 4/29 din 26 mai 2005, obligarea Primăriei de a elibera titlu de autentificare a dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral și respectiv până la data de 03.01.2025 cauza civilă nr. 3CA-5/2024 XXXXXX vs Consiliul rațional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei și Copilului Șoldănești cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral.

Aceste cereri de apel motivate, menționează petiționarul XXXXXX au fost depuse de către avocata Dragan Natalia cu omiterea termenului.

În temeiul prevederilor art. 48 alin. (6), (7) din Statutul profesiei de avocat publicat în MO 54 - 57/302 din 08.04.2011 cu modificările ulterioare, avocatei Dragan Natalia i s-a acordat dreptul să facă cunoștință cu plângerea și anexele depuse de petiționar – pentru a se expune în explicații scrise sau referință.

Astfel, plângerea petiționarului XXXXXX a fost comunicată avocatei Dragan Natalia.

La data de 12 februarie 2025 a depus referință și anexele prin care relatează că: prin Deciziile OT Bălți al CNAJGS, 1035/ACC și 1036/ACC din 03.10.2024 a fost desemnată pentru acordarea asistenței juridice calificate garantată de stat, cauza civilă nr. 3CA-5/2024 XXXXXX vs Consiliul rațional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei și Copilului Șoldănești cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral și cauza civilă nr. 3CA-10/2022, XXXXXX vs Primăria Șoldănești cu privire la anularea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 9/8 din 14.12.2021, modificarea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 4/29 din 26 mai 2005, obligarea Primăriei de a elibera titlu de autentificare a dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral.

La data de 03 martie 2025 a fost intentată procedura disciplinară în privința avocatei Dragan Natalia.

Prin decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină din 17 martie 2025 a fost suspendată procedura administrativă inițiată pe marginea plângerii № G190/2025 din 24.01.2025 depusă de către XXXXXX privind acțiunile avocatei Dragan Natalia, până la examinarea de către Curtea Supremă de Justiție a cauzelor civile XXXXXX către Consiliul raional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecție Familiei și Copilului Șoldănești și XXXXXX către Primăria or. Șoldănești.

La data de 02 septembrie 2025 procedura administrativă a fost reluată.

Prin Hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 13.09.2024, cauza civilă nr.3CA-10/2022, XXXXXX vs Primăria Șoldănești cu privire la anularea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 9/8 din 14.12.2021, modificarea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 4/29

din 26 mai 2005, obligarea Primăriei de a elibera titlu de autentificare a dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral, a fost respinsă. Ulterior pronunțării dispozitivului hotărârii din 13.09.2024, avocatul Aliona Stici care l-a reprezentat, a depus apel nemotivat. La data de 20.11.2024, XXXXXX a recepționat la adresa de email și i-a expediat Hotărârea motivată din 13.09.2024, cauza civilă 3CA-10/2022. Prin hotărârea Judecătorei Orhei, sediul Central din 13.09.2024, cauza civilă nr.3 CA - 5/2024, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de XXXXXX către Consiliul raional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei și Copilului Șoldănești, cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral cauzat. Avocatul Lazăr Vitalii, care l-a reprezentat pe XXXXXX, la judecarea acestei cauzei a depus apel nemotivat. La data de 09.12.2024, susține avocata vizată, a avut o discuție cu XXXXXX pe marginea cauzelor civile și acțiunilor care urmau a fie întreprinse. Totodată, petiționarul i-a transmis hotărârile motivate a Judecătorei Orhei și mai multe notițe. Au convenit, când dosarele vor fi înregistrate la Curtea de Apel Nord, împreună, vor discuta asupra hotărârilor motivate în raport cu documentele din dosar. La data de 13.12.2024, prin intermediul poștei electronice, XXXXXX i-a expediat informația cu privire la întocmirea și depunerea apelului motivat de către avocatul Lazăr Vitalii, care l-a reprezentat la judecarea cauzei în instanța de fond. Totodată, i-a expediat și apelul motivat, cu notificarea avocatului Lazăr, că apelul a fost expediat în format electronic. Astfel, la data de 23.12.2024, prin cerere a anexat la Curtea de Apel Nord mandatul avocațial și decizia OT Bălți, informând instanța de apel că în continuare îl va reprezenta pe XXXXXX la judecarea cauzei, solicitând să fie citată despre data ședinței de judecată. Pe data de 06.01.2025, făcând cunoștință cu materialele cauzei, pentru a se pregăti de ședința de judecată, a constatat că apelul motivat nu a fost depus și a întocmit apelul motivat și l-a depus. Prin încheierea Curții de Apel Nord din 15.01.2025, a fost declarată inadmisibilă cererea de apel declarată de XXXXXX împotriva hotărârii din 13.09.2024 a Judecătorei Orhei, sediul Central, cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de XXXXXX prin intermediul avocatului Lazăr Vitalii împotriva pîrîților Consiliul raional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecție Familiei și Copilului Șoldănești, cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului material și moral cauzat.

Ce ține de dosarul nr.3 CA-10/2022, susține avocata Dragan Natalia că verificând portalul instanțelor de judecată, a constatat că dosarele nu erau înregistrate la Curtea de Apel Nord. La data de 19.12.2024, s-a prezentat la Curtea de Apel Nord pentru a lua cunoștință cu materialele dosarului și a întocmi apelul motivat, însă pe rolul Curții de Apel Nord, acest dosar nu era înregistrat. Pe data de 20.12.2024, ora 9.00, zi de vineri, prezentându-se la Curtea de Apel Nord, a constatat că dosarul nu era înregistrat. Avocata vizată menționează că nu a participat la judecarea cauzei, nu a luat cunoștință cu materialele dosarului și hotărârea motivată, a plasat-o în imposibilitate să motiveze apelul. Mai mult ca atât, specialistul din cancelaria Curții de Apel Nord i-a comunicat că potrivit regulamentului instanței, nu primește acte pentru anexare la dosar, dacă dosarul nu este înregistrat în instanță. La data de 23.12.2024, a luat cunoștință cu materialele dosarului, a întocmit apelul motivat și l-a înregistrat în cancelaria Curții de Apel Nord.

Consideră avocata Dragan Natalia, că nu poartă nici o vină, deoarece Judecătoria Orhei a expediat dosarul la data de 03.12.2024, iar dosarul a fost înregistrat la Curtea de Apel Nord doar la data de 20.12.2024, fapt ce a plasat-o în imposibilitate de a avea acces la materialele

dosarului pentru a întocmi apelul motivat în termen. Prin încheierea din 10.01.2025 a Curții de Apel Nord, expediată la data de 13.01.2025 s-a declarat inadmisibilă cererea de apel declarată de către XXXXXX împotriva hotărârii Judecătoria Orhei, sediul Central din 13.09.2024, adoptată în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de XXXXXX reprezentat de către avocatul Stici Aliona împotriva Primăriei Șoldănești cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil. Avocata Dragan Natalia a întocmit recurs împotriva încheierii Curții de Apel Nord din 10.01.2025, prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii instanței de apel și emiterea unei încheieri prin care să se considere în termen apelul motivat. De îndată ce a fost informat privitor la situația creată și recursurile depuse, XXXXXX a refuzat să discute și a depus cerere la Oficiul Teritorial Bălți al CNAJGS, solicitînd să fie înlocuită cu un alt avocat, cerere care a fost admisă.

La data de 21 iulie 2025 avocata Dragan Natalia a expediat Comisiei pentru Etică și Disciplină notă explicativă suplimentară, invocând că avocatul Vitalie Lazăr, care l-a reprezentat pe XXXXXX la judecarea cauzei civile XXXXXX vs Consiliul raional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecție Familiei și Copilului Șoldănești cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral, a depus apel nemotivat iar ulterior și apel motivat în termen. Faptul că apelul motivat nu a fost atașat la dosar la timp a rezultat pronunțarea încheierii de inadmisibilitate, care a fost contestată de către avocata Dragan Natalia. Ulterior, apelul a fost depistat într-un alt dosar și cauza civilă a fost pusă pe rolul Curții de Apel Nord pentru examinarea apelului declarat de avocatul Vitalie Lazăr. Prin Deciziile OT Bălți al CNAJGS, susține dna avocata Dragan Natalia că nu a înlocuit avocatul care l-a reprezentat pe XXXXXX la judecarea cauzei de către Judecătoria Orhei. Consideră avocata Dragan Natalia că, avocata Stici Aliona avea obligația de a depune atât apelul nemotivat cât și apelul motivat. Faptul că XXXXXX a interzis avocatului Stici Aliona să facă apel motivat dar a insistat că anume Dragan Natalia să motiveze apelul, este alegerea lui XXXXXX și respectiv și consecințele imposibilității de a întocmi apelul în termen, urmează să și le asume, menționează avocata vizată. De fapt, consideră avocata Dragan Natalia, dacă avocata Stici Aliona întocmea apelul motivat, avocat care l-a reprezentat pe XXXXXX la judecarea cauzei în judecătoria Orhei, (la fel desemnată de Oficiul Teritorial Chișinău), a întocmit cererea de chemare în judecată și încă alte trei cereri de completare a acțiunii, a avut acces la referința piratului și la dosarul administrativ anexat la dosar, puteau fi evitate aceste momente de procedura, care sînt acum. Totodată, menționează avocata Natalia Dragan că nu a încălcat drepturile cet. XXXXXX în procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat.

În contextul celor expuse, Comisia constată că avocata Dragan Natalia a colaborat cu CED pentru examinarea obiectivă și multiaspectuală a circumstanțelor expuse în petiția din speță, a depus explicații scrise și acte relevante, participînd efectiv în cadrul audierii în ședința Comisiei.

II.

Comisia stabilește aplicabile următoarele prevederi legale pentru examinarea procedurii administrative, după cum urmează:

Potrivit prevederilor Legii cu privire la avocatură № 1260 din 19.07.2002:

Articolul 3. Principiile avocaturii

Avocatura se bazează pe următoarele principii:

- a) asigurarea dreptului la apărare garantat de Constituție;
- b) libertate și independență în activitatea de avocat;
- c) democratism și colegialitate în raporturile dintre avocați;
- d) apartenență benevolă la asociațiile profesionale de avocați;
- e) asigurarea legalității și umanismului.

Articolul 4. Cadrul juridic al activității de avocat

(1) Cadrul juridic al activității de avocat se constituie din Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, alte legi care reglementează activitatea menționată din statutul profesiei de avocat, precum și din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 8. Genurile de asistență juridică calificată

(1) Avocații acordă persoanelor fizice și juridice următoarele genuri de asistență juridică calificată:

a) oferă consultații și explicații, expun concluzii cu privire la problemele juridice, prezintă informații verbale și în scris referitoare la legislație;

b) întocmesc documente cu caracter juridic;

e) participă la urmărirea penală și la dezbateri judiciare în cauzele penale în calitate de apărător sau reprezentant al victimei, al părții civile, al părții civilmente responsabile și al martorilor;

(4) În procedura de acordare a asistenței juridice, avocatul poate adevăra copii și extrase din acte și poate certifica semnăturile de pe actele necesare pentru acordarea asistenței juridice. Avocatul nu poate efectua aceste acțiuni pentru sine, pentru membrii familiei sale, pentru rude sau afini.

(5) Acțiunile specificate la alin. (4) se certifică prin semnătura și ștampila avocatului, în cazul în care dispune de aceasta, cu indicarea datei și menționarea corespunderii cu originalul.

Articolul 9. Calitatea serviciilor de asistență juridică

Asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională și corectă.

Articolul 44. Comisia pentru etică și disciplină

(1) Comisia pentru etică și disciplină este compusă din 11 avocați, dintre care 6 sînt aleși de Congres dintre avocații cu o vechime în profesie de cel puțin 5 ani, iar 5 sînt delegați de barouri.

(2) Comisia pentru etică și disciplină:

a) examinează plîngerile privind acțiunile avocaților și avocaților stagiați;

b) analizează cazurile de încălcare de către avocați și avocații stagiați a disciplinei și a normelor de etică profesională;

c) intentează proceduri disciplinare în privința avocaților și avocaților stagiați;

d) adoptă decizii corespunzătoare în procedura disciplinară;

Articolul 51. Independența avocatului

În exercitarea profesiei sale, avocatul este independent și se supune numai legii, statutului profesiei de avocat și Codului deontologic al avocatului. Avocatul este liber în alegerea poziției sale și nu este obligat să coordoneze această poziție cu nimeni, în afară de client.

Articolul 54. Obligațiile avocatului

(1) Avocatul este obligat:

b) să acorde asistență juridică conform contractului încheiat cu clientul sau cu oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;

c) să acorde asistență juridică garantată de stat în volumul solicitat de oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;

d) să aplice, în exercitarea profesiei sale, mijloacele și metodele prevăzute de lege pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale clientului;

k) să respecte normele Codului deontologic al avocatului și prevederile statutului profesiei de avocat.

(3) Avocatul nu are dreptul să acționeze contrar intereselor legitime ale clientului, să ocupe o poziție juridică fără a o coordona cu acesta (cu excepția cazurilor când clientul își recunoaște vina), să refuze, fără motive întemeiate, apărarea bănuितului, învinuitului, inculpatului sau a condamnatului, la care s-a obligat.

Articolul 56. Răspunderea disciplinară

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi, ale altor acte normative ce reglementează activitatea de avocat, precum și încălcarea gravă a normelor Codului deontologic al avocatului constituie temei pentru tragerea la răspundere disciplinară a avocatului. (2) Sesizările referitoare la acțiunile avocaților, precum și informația cu privire la abaterile disciplinare comise de avocat în timpul exercitării atribuțiilor profesionale, se examinează de către Comisia pentru etică și disciplină. În cazul existenței unor temeiuri suficiente, comisia dispune efectuarea unui control. Controlul se efectuează de către membrii comisiei sau se pune în sarcina baroului. (3) Comisia pentru etică și disciplină trebuie să solicite avocatului căruia i-a fost intentată procedura disciplinară explicații în scris, acte și alte materiale necesare pentru adoptarea unei decizii obiective. (5) Examinarea de către Comisia pentru etică și disciplină a materialelor ce țin de abaterile disciplinare constituie o procedură disciplinară. (6) Comisia pentru etică și disciplină adoptă una din următoarele decizii:

a) privind aplicarea sancțiunii disciplinare;

b) privind efectuarea unui control suplimentar;

c) privind lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului;

d) privind încetarea procedurii, în cazurile stabilite de prezenta lege.

(7) Decizia Comisiei pentru etică și disciplină se face publică.

(8) Avocatul căruia i s-a intentat o procedură disciplinară este în drept să asiste la examinarea chestiunii privind tragerea lui la răspundere disciplinară și să dea explicații.

Articolul 57. Sancțiunile disciplinare

(1) Sancțiuni disciplinare sînt:

a) avertizarea;

b) mustrarea;

c) amenda de la 1000 la 3000 de lei, care se face venit la bugetul Uniunii Avocaților. Plata amenzii se face în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă;

d) suspendarea activității de avocat (în temeiul art. 13 alin.(1) lit. c) și d);

e) retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (în temeiul art.25 alin.(1).

(2) La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de gravitatea abaterii, de circumstanțele în care a fost comisă, de activitatea și comportamentul avocatului sau avocatului stagiar.

(2¹) Plata amenzii se face venit la bugetul Uniunii Avocaților și se achită în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă.

(3) Decizia Comisiei pentru etică și disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare poate fi contestată în contencios administrativ.

Articolul 58. Termenele de prescripție

(1) Procedura disciplinară nu poate fi intentată, iar cea intentată se clasează, dacă din momentul comiterii abaterii a trecut un an. În acest caz nu se ia în calcul perioada pierderii temporare de către avocat a capacității de muncă, aflării acestuia în concediu și timpul aflării cauzei în procedură disciplinară.

(2) Sancțiunea disciplinară se aplică cel mult peste 2 luni de la data constatării abaterii, fără a se lua în calcul perioada pierderii temporare de către avocat a capacității de muncă și aflării acestuia în concediu.

Potrivit Statului profesiei de avocat:

Articolul 1. Noțiunea profesiei de avocat

(1) Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare, funcționare și conducere autonomă, stabilite în condițiile Legii cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19.07.2002, republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.159/582 din 04.09.2010, denumită în continuare Lege, și ale prezentului Statut.

(2) Scopul exercitării profesiei de avocat îl constituie promovarea și apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice.

(3) Avocat este persoana calificată și abilitată, conform Legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești, a organelor de drept și ale administrării publice sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții.

Articolul 2. Reglementarea activității de avocat

(1) Cadrul juridic al activității de avocat se constituie din Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la avocatură, alte legi care reglementează activitatea de avocat, precum și din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 3. Principiile avocaturii

(1) Exercițarea profesiei de avocat este supusă următoarelor principii fundamentale:

a) principiul legalității;

b) principiul libertății;

c) principiul independenței;

d) principiul umanismului;

e) principiul confidențialității;

- f) principiul asigurării dreptului la apărare garantat de Constituție;
 - g) principiul democratismului și colegialității în raporturile dintre avocați;
 - h) principiul apartenenței benevole la asociațiile profesionale de avocați.
- (2) Principiile definesc statutul și garantează activitatea profesională a avocatului.

Articolul 4. Dreptul la asistență juridică calificată

(1) Orice persoană are dreptul la asistență juridică calificată. În condițiile legii, avocatul asigură asistența și reprezentarea juridică în fața instanțelor judecătorești, a organelor de urmărire penală, a autorităților cu atribuții jurisdicționale, a notarilor și a executorilor judecătorești, a organelor administrației publice, a instituțiilor și a altor persoane juridice, pentru apărarea și reprezentarea cu mijloace juridice specifice a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale oricărei persoane fizice sau juridice.

(2) În cazurile prevăzute de Lege, plata pentru asistența juridică se achită de la bugetul de stat.

Articolul 8. Genurile de asistență juridică calificată

(1) Avocații acordă persoanelor fizice și juridice următoarele genuri de asistență juridică calificată:

- a) oferă consultații și explicații, expun concluzii cu privire la problemele juridice, prezintă informații verbale și în scris referitoare la legislație;
- b) întocmesc documente cu caracter juridic;
- c) reprezintă interesele lor în instanțele de judecată;
- d) reprezintă interesele lor în materie juridică în relațiile cu autoritățile publice, notarii publici, executorii judecătorești și cu alte persoane fizice și juridice;
- e) participă la urmărirea penală și la dezbateri judiciare în cauzele penale în calitate de apărător sau reprezentant al victimei, al părții civile, al părții civilmente responsabile și al martorilor;
- f) desfășoară activitate de fiduciar;
- g) desfășoară activități de investigare independentă.

(2) Acordarea asistenței juridice calificate prevăzute la alin. (1) lit.c) și e) de către o persoană fizică sau juridică care nu are calitatea de avocat se pedepsește, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Avocații acordă persoanelor fizice și juridice și alte genuri de asistență juridică, neinterzise de lege, atât în cazul unor delegații unice, cât și în cazul delegațiilor pe termen lung.

(4) În procedura de acordare a asistenței juridice, avocatul poate adevăra copii și extrase din acte și poate certifica semnăturile de pe actele necesare pentru acordarea asistenței juridice, inclusiv cele de pe mandatul semnat cu semnătură electronică calificată. Avocatul nu poate efectua aceste acțiuni pentru sine, pentru membrii familiei sale, pentru rude sau afini.

[Art.8 al.(4) modificat prin LP284 din 05.12.24, MO513-515/07.12.24 art.710; în vigoare 07.01.25]

(5) Acțiunile specificate la alin. (4) se certifică prin semnătura și ștampila avocatului, în cazul în care dispune de aceasta, cu indicarea datei și menționarea corespunderii cu originalul.

Articolul 9. Genurile de asistență juridică calificată

(1) Asistarea și reprezentarea clientului cuprinde toate actele, mijloacele, operațiunile permise de Lege și necesare ocrotirii și apărării intereselor clientului.

(2) În procedura de acordare a asistenței juridice, avocatul poate adevăra copii și extrase din acte și poate certifica semnăturile de pe actele necesare pentru acordarea asistenței juridice. Avocatul nu poate efectua aceste acțiuni pentru sine, pentru membrii familiei sale, pentru rude pînă în gradul al patrulea inclusiv afini.

Articolul 10. Calitatea serviciilor de asistență juridică

(1) Asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională corectă.

(2) Asistarea și reprezentarea clientului impun diligență profesională adecvată, pregătire temeinică a cauzelor, potrivit naturii cazului și experienței.

Articolul 48. Comisia pentru etică și disciplină

(1) Protecția onoarei și prestigiului profesiei, respectarea Legii, a Statutului profesiei și a deciziilor obligatorii ale organelor profesiei sînt încredințate Comisiei pentru etică și disciplină, aceasta fiind unica instanță disciplinară a Uniunii Avocaților. (2) Comisia pentru etică și disciplină solicită avocatului căruia i-a fost intentată procedura disciplinară explicații în scris, acte și alte materiale necesare pentru adoptarea unei decizii obiective. (3) Lipsa părților legal citate nu împiedică examinarea, Comisia pentru etică și disciplină avînd posibilitatea să se pronunțe pe baza actelor și a dovezilor administrate în cauză. (4) Ședința Comisiei pentru etică și disciplină nu este publică, iar lucrările ședinței se consemnează într-un proces-verbal. (5) Comisia pentru etică și disciplină va decide, după caz, aplicarea sancțiunii disciplinare, efectuarea unui control suplimentar sau lipsa încălcărilor în acțiunile avocatului. (6) Decizia disciplinară se publică pe pagina oficială de internet a Uniunii Avocaților. (7) Răspunderea disciplinară a avocatului nu exclude răspunderea civilă, penală sau administrativă.

Articolul 54. Independența avocatului

În exercitarea profesiei sale, avocatul este independent și se supune numai Legii, Statutului profesiei de avocat și Codului deontologic al avocatului. Avocatul este liber în alegerea poziției sale și nu este obligat să coordoneze această poziție cu nimeni, în afară de client.

Articolul 56. Drepturile avocatului

(1) În exercitarea dreptului la apărare, recunoscut și garantat de Constituție, de Lege, de pactele și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, avocatul are dreptul de a opta, prin toate mijloacele legale, pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și soluționat într-un termen rezonabil, indiferent de natura cauzei sau de calitatea părților. (2) Avocatul poate întocmi și formula în numele și interesul clientului cereri, notificări, memorii sau petiții către autorități, instituții și alte persoane, în scopul apărării drepturilor și intereselor legitime ale acestuia.

Articolul 57. Obligațiile avocatului

(1) Avocatul este obligat să studieze temeinic cauzele ce i-au fost încredințate, să se prezinte la fiecare termen stabilit și să manifeste conștiinciozitate și probitate pentru îndeplinirea mandatului încredințat.

(2) Avocatul este obligat să respecte solemnitatea ședințelor de judecată, să pledeze cu demnitate. Avocatului îi este interzis să folosească expresii care ar putea leza instanța și participanții în proces, atât în ședința de judecată, cât și în afara acesteia.

(3) Avocatul este obligat să acționeze cu promptitudine în reprezentarea clientului, potrivit cu natura cauzei. Strategiile și tacticile stabilite de avocat trebuie să conducă activitatea acestuia pe principiul folosirii profesiei în favoarea clientului.

(5) Absența nejustificată în mod repetat de la ședințele de judecată, fără asigurarea unei substituirii legale și competente cu acordul prealabil al clientului, constituie abatere disciplinară.

(6) Avocatul se va consulta cu clientul pentru a stabili scopul, modalitățile consilierii, precum și soluțiile tehnice pe care le va urma pentru a realiza asistența și reprezentarea clientului. Avocatul nu este obligat să urmeze tehnicile și procedurile legale indicate arbitrar de client și păstrează responsabilitatea pentru acestea, în măsura în care clientul a fost rezonabil informat asupra costurilor și consecințelor posibile ale acestor tehnici și proceduri.

(7) Avocatul va respecta opțiunile clientului în ceea ce privește scopul asistenței și reprezentării, fără a renunța la independență și crezul său profesional.

(8) Ori de câte ori clientul propune o cale asupra căreia avocatul apreciază că va avea consecințe legale negative, avocatul va atenționa clientul cu privire la consecințe și, după caz, este în drept să rezilieze contractul de asistență juridică.

(9) Avocatul se va abține ca intenționat:

a) să ignore obiectivele și scopurile reprezentării stabilite de către client, astfel încât să eșueze în atingerea lor prin mijloace rezonabile, permise de Lege și de Statutul profesiei;

b) să prejudicieze un client pe durata relațiilor profesionale.

(12) Avocatul va oferi clientului o opinie legală, onestă cu privire la consecințele de fapt și juridice ale cazului investigat, în limitele informațiilor furnizate de client.

(15) Avocatul va explica clientului împrejurările cauzei, situația curentă, posibilele evoluții viitoare și eventualele rezultate, în mod rezonabil, corespunzător cu împrejurările concrete ale cazului.

(17) În activitatea sa profesională, avocatul poate folosi ca mijloc de probă copii de pe actele încredințate de client, păstrând actele originale pentru a putea fi prezentate la cererea instanței.

(19) În cazul în care avocatul este în imposibilitate să-și îndeplinească activitatea profesională, își va asigura substituirea printr-un alt avocat, dacă, în prealabil, obține acordul clientului în acest scop.

(21) Avocatul nu poate acționa decât în limitele contractului încheiat cu clientul său, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(28) Avocații sînt obligați să își exercite activitatea cu bună-credință, potrivit uzanțelor oneste, cu respectarea intereselor clienților și a cerințelor concurenței loiale.

(29) Avocatul nu poate efectua acțiunile de certificare a actelor pentru sine, pentru membrii familiei sale, pentru rude sau afini.

(30) Avocatul este obligat să comunice clientului informațiile pe care le deține în legătură cu cazul acestuia chiar și în situația în care comunicarea lor ar contraveni interesului său personal.

(35) Avocatul nu trebuie să prezinte cu bună-știință informații false ori să inducă în eroare.

(36) Avocatul este obligat, în momentele oportune, să-și consilieze clientul cu privire la posibilitatea soluționării unui conflict pe cale amiabilă sau printr-o cale legală alternativă, aptă a apăra drepturile și interesele legitime ale acestuia.

Articolul 59. Răspunderea disciplinară

(1) Avocații răspund disciplinar pentru acțiunile prin care se încalcă prevederile Legii, ale normelor Codului deontologic al avocatului, ale prezentului Statut și prevederile altor acte normative ce reglementează activitatea avocaturii.

(2) Avocatul căruia i s-a intentat o procedură disciplinară este în drept să asiste la examinarea chestiunii privind tragerea lui la răspundere disciplinară și să dea explicații nemijlocit Comisiei pentru etică și disciplină.

Articolul 60. Sancțiunile disciplinare

(1) Sancțiuni disciplinare sînt:

a) avertizarea;

b) mustrea;

c) amenda de la 1000 la 3000 de lei, care se face venit la bugetul Uniunii Avocaților. Plata amenzii se face în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de amendă;

d) suspendarea activității de avocat (în temeiul art.13 alin.(1) lit.c) și d) din Lege);

e) retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (în temeiul art.25 alin.(1) din Lege).

(2) La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de gravitatea abaterii, de circumstanțele în care a fost comisă, de activitatea și comportamentul avocatului.

Potrivit Codului deontologic al avocaților:

1. Misiunea avocatului (1) În Republica Moldova avocatul îndeplinește un rol eminent în promovarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. (2) Scopul exercitării profesiei de avocat îl constituie acordarea asistenței juridice calificate persoanelor fizice și juridice în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime. (3) În exercitarea profesiei, avocatul este obligat să acționeze pentru a asigura accesul liber la justiție și dreptul persoanei la un proces echitabil, să contribuie, prin toate mijloacele legale, la protejarea profesiei, demnității și onoarei corpului de avocați.

2. Natura normelor deontologice (1) Codul deontologic al avocatului (în continuare – Cod) stabilește regulile de conduită a avocatului. (2) Normele deontologice se interpretează în baza principiilor generale ale profesiei de avocat. Nerespectarea acestor norme constituie temei pentru intentarea unei proceduri disciplinare. (4) Scopul prezentului Cod rezidă în reglementarea standardelor de integritate și de conduită ce urmează a fi respectate de avocați, în formarea și promovarea unei culturi profesionale adecvate, prevenirea abaterilor disciplinare, informarea publicului cu privire la conduita profesională a avocaților, crearea

unui climat de încredere și respect reciproc în societate. (8) În exercitarea dreptului său de a asista și a reprezenta clientul în fața tuturor organelor de drept, a instanțelor de judecată, a autorităților și instituțiilor publice și private, avocatul este în drept să aplice orice mijloc legal de exercitare a dreptului de apărare. (9) În cadrul procedurilor disciplinare, avocatul urmează să coopereze, în mod rezonabil, cu Comisia de etică și disciplină pentru exprimarea poziției sale.

Principii generale 1. Independența (1) Exercițând profesia de avocat, fiecare avocat este obligat să întreprindă acțiuni corespunzătoare pentru a-și asigura independența și libertatea de exercitare a profesiei. Îndatoririle multiple ale avocatului îi impun acestuia independența absolută, liberă de orice influență, derivată din propriile interese sau din cele ale persoanelor-terțe. (2) Avocatul trebuie să evite orice prejudiciere a independenței sale și să vegheze la respectarea eticii profesionale.

Capitolul II Relațiile cu clienții 1. Interesul clientului Sub rezerva respectării normelor legale și a normelor deontologice, avocatul are obligația să apere interesele clientului său, inclusiv în raport cu propriile interese, cu interesele altui avocat sau interesele statului. 2. Relațiile cu clienții (1) Avocatul acționează doar atunci când este împuternicit de clientul său, în baza contractului de asistență juridică, ori dacă este numit din oficiu, la cererea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată, sau dacă acordă, la solicitare, asistență juridică gratuită garantată de stat. (2) Avocatul își consultă clientul în mod conștiincios și își informează cu diligență clientul cu privire la evoluția cauzei ce i-a fost încredințată. (5) În cazul în care avocatul se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile, trebuie să se asigure că respectivul client poate contracta, în timp util, un alt avocat care să-i ofere asistența juridică necesară, pentru a evita prejudicierea clientului. (6) Relațiile cu clientul trebuie să fie oficiale, bazate pe respect reciproc. (7) Deși interesul clientului este primordial, avocatul nu-și va subordona integritatea personală și profesională clientului său. Avocatul nu este în drept să accepte o propunere frauduloasă și este obligat să acționeze în conformitate cu legea.

Capitolul V Relațiile cu instanțele de judecată și alte organe jurisdicționale (1) Avocatul este obligat să manifeste un comportament respectuos în fața instanțelor de judecată, solicitându-le acestora respectul și tratamentul reciproc în calitate de avocat. Avocatul care se prezintă în fața instanțelor de judecată sau care participă la o procedură judiciară trebuie să respecte regulile de conduită aplicabile în instanța de judecată. Obligația de a respecta aceste reguli nu limitează avocatul să obiecteze împotriva acțiunilor judecătorului sau să exercite alte drepturi procedurale. (2) Avocatul apără și reprezintă clientul în mod conștiincios, fără a ține cont de propriile sale interese sau de interesele unei terțe persoane și nici de alte circumstanțe ce l-ar putea influența. (3) Avocatul nu este în drept să furnizeze judecătorului, cu bună-știință, o informație falsă sau de altă natură, să-l inducă pe acesta în eroare. Avocatul nu poartă răspundere pentru veridicitatea informațiilor prezentate de către client. (4) Normele aplicabile în cazul relațiilor dintre avocat și judecător se aplică în egală măsură și altor organe jurisdicționale.

Codul administrativ:

Articolul 5. Activitatea administrativă

Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 6. Procedura administrativă

(1) Procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

(2) Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sînt părți ale procedurii administrative.

Articolul 16. Dreptul discreționar al autorității publice

(1) Dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziție legală.

(2) Exercițarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Articolul 21. Legalitatea

(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Articolul 22. Cercetarea din oficiu

(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

(2) Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Articolul 23. Egalitatea de tratament

(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente acționează respectînd principiul egalității și nediscriminării.

Articolul 24. Buna-credință

(1) Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

(2) Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Articolul 28. Eficiența

(1) Procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului. Realizarea procedurii administrative prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație este obligatorie în toate situațiile în care mijloacele respective pot fi utilizate, cu excepția cazurilor în care legea stabilește altfel.

(2) Procedura administrativă se realizează în scris, pe suport de hârtie sau în format electronic, dacă caracterul urgent al măsurii nu cere o realizare verbală a procedurii administrative.

Articolul 69. Inițierea procedurii administrative

(1) Procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii.

(2) În cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

Articolul 78. Finalizarea procedurii administrative

(1) Procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 85. Investigații

(1) Participanții la procedura administrativă expun faptele pe care se întemeiază petiția lor în mod clar, concis și cu bună-credință. Expunerea verbală se consemnează într-un proces-verbal.

(2) În cadrul investigării stării de fapt participanții la procedura administrativă sînt obligați să colaboreze cu autoritatea publică și să indice asupra probelor și faptelor care le sînt cunoscute, să prezinte documentele pe care le dețin.

(3) Autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora.

(4) Investigațiile nu sînt necesare:

a) atunci cînd faptele sînt probate fondat de către participanți și nu sînt înaintate obiecții;

b) atunci cînd faptele rezultă din studii, cercetări, statistici publice, cu condiția ca aceste surse să fie indicate și accesibile opiniei publice;

c) în cazul unor proceduri cu caracter de urgență, întemeiate pe interesul public, dacă faptele au fost stabilite și în mod evident nu sînt contestabile.

Articolul 87. Probele

(1) Autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. În special ea poate:

a) să solicite informații de tot felul;

b) să audieze participanți, martori și experți/specialiști sau să solicite declarații scrise din partea acestora;

c) să solicite acte și dosare;

d) prin sesizarea directă a lucrurilor, să își creeze propria impresie despre un caz sau despre situația de la fața locului (cercetarea probei la fața locului).

(2) Audierea participanților, a martorilor sau a experților/specialiștilor, precum și cercetarea probelor la fața locului se consemnează într-un proces-verbal.

Articolul 88. Obligația de colaborare a participanților

(1) Participanții la procedura administrativă sînt obligați să colaboreze în cadrul cercetării stării de fapt. Ei urmează să indice, în special, asupra faptelor și probelor care le sînt cunoscute și să prezinte documentele pe care le dețin.

(2) Participanții la procedura administrativă nu sînt obligați să prezinte acte sau alte înscrisuri care nu se mai află în posesia lor dacă autoritatea publică poate clarifica o faptă prin adresarea unei solicitări către altă autoritate publică. Reglementări derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Articolul 92. Aprecierea probelor

(1) Autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luînd în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele.

(2) Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Articolul 93. Sarcina probațiunii

(1) Fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

(3) Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Articolul 94. Audierea participanților

(1) Înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

(2) Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Articolul 137. Dreptul discreționar

(1) În exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Codul de procedură civilă al Republicii Moldova

Articolul 360. Persoanele în drept să declare apel

(1) Sînt în drept să declare apel:

a) părțile și alți participanți la proces;

b) reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege;

Articolul 362. Termenul de declarare a apelului

(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 364. Depunerea cererii de apel

(1) Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

(4) Cererea de apel cu toate documentele anexate se poate depune prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.

Legea nr. 198 din 26-07-2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, cu modificările ulterioare,

Articolul 4. Principiile asistenței juridice garantate de stat

Asistența juridică garantată de stat se acordă pe principiul:

- a) egalității în drepturi a tuturor persoanelor care beneficiază de ea;
- b) competenței profesionale a persoanelor care o acordă;
- c) calității, eficienței și economicității serviciilor acordate;
- d) confidențialității;
- e) inadmisibilității conflictului de interese.

Articolul 7. Formele de asistență juridică garantată de stat

Se acordă asistență juridică garantată de stat prin:

- a) furnizare de informații, prin consultații și explicații în probleme juridice;
- b) întocmire de acte juridice;
- c) reprezentare în fața autorităților administrației publice;
- d) apărare a intereselor bănuțului, învinutului, inculpatului în proces penal;
- e) apărare și reprezentare a intereselor condamnatului;
- e¹) apărare și reprezentare a intereselor copiilor victime ale infracțiunilor, precum și victimelor violenței în familie;
- f) apărare a intereselor persoanei în cadrul procedurii pe cauze contravenționale;
- g) apărare și reprezentare a intereselor persoanei în cadrul procesului civil;
- h) apărare și reprezentare a intereselor persoanei în procedura administrativă și cea de contencios administrativ;
- i) mediere în cauzele penale, contravenționale și civile.

Articolul 27. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate

(1) Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate va conține:

- a) data și locul emiterii;
- b) numele și prenumele persoanei care a emis-o;
- c) denumirea organului emitent;

- d) numele și prenumele solicitantului;
- e) forma asistenței juridice solicitate;
- f) temeiurile de acordare sau refuzul de a acorda asistență juridică calificată;
- g) numele, prenumele, coordonatele avocatului desemnat să acorde asistență juridică calificată;
- h) modul și termenul de contestare a deciziei;
- i) altă informație relevantă.

(2) La numirea avocatului, coordonatorul oficiului teritorial va ține cont de cererea solicitantului privind desemnarea unui anumit avocat, gradul lui de antrenare în executarea unor alte decizii privind acordarea asistenței juridice calificate, precum și de alte circumstanțe relevante.

(3) Drepturile și obligațiile avocatului care acordă asistență juridică calificată se atestă prin decizie privind acordarea de asistență juridică, emisă în condițiile prezentei legi.

(4) Avocatul desemnat să acorde asistență juridică calificată pe o anumită cauză poate fi înlocuit, prin decizie a coordonatorului oficiului teritorial, în următoarele cazuri:

- a) la cererea scrisă, întemeiată, a solicitantului de asistență juridică calificată;
- b) la cererea scrisă, întemeiată, a avocatului care acordă asistență juridică calificată;
- c) în cazul depistării unui conflict de interese sau unor alte circumstanțe în a căror virtute avocatul desemnat nu poate acorda asistență juridică calificată pe o anumită cauză.

III.

Prin urmare, examinând materialele procedurii administrative respective, verificând capetele petiției înaintate petiționarului XXXXXX, coroborându-le cu prevederile legislației în vigoare menționate supra, investigând stările de fapt în baza materialelor administrate la caz, Comisia constată următoarele:

La 10 mai 2023, XXXXXX, reprezentat de avocatul Lazăr Vitalii, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Șoldănești și Direcției Asistență Socială și Protecție Familiei și Copilului Șoldănești, cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul central, acțiunea în contencios administrativ a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 26 septembrie 2024, avocatul Lazăr Vitalii, în interesele apelantului XXXXXX, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 septembrie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul central, solicitând casarea ei, cu adoptarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Hotărârea motivată a fost notificată reprezentantului apelantului (avocatului Lazăr Vitalie) la 29 noiembrie 2024 și apelantului XXXXXX la 04 decembrie 2024, prin oficiul poștal.

La data de 25 ianuarie 2022 XXXXXX a înaintat acțiune împotriva Primăriei Șoldănești cu privire la anularea deciziei Consiliului local Șoldănești nr. 9/8 din 14.12.2021, modificarea deciziei Consiliului local Șoldănești nr. 4/29 din 26 mai 2005, obligarea primăriei de a elibera titlu de autentificare a dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea Judecătorei Orhei, sediul central din 13 septembrie 2024 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 17 septembrie 2024 XXXXXX, reprezentat de avocatul Aliona Stici, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Central din 13 septembrie 2024, solicitând casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

La data de 19 noiembrie 2024 instanța de fond a notificat copia hotărârii motivate apelantului XXXXXX și avocatului acestuia Aliona Stici pe adresa electronică indicată de ultimii în cererea de apel.

Atât avocatul Aliona Stici, cât și petiționarul XXXXXX au confirmat recepționarea hotărârii motivate la data de 19 noiembrie 2024 și respectiv 20 noiembrie 2024.

Prin Deciziile OT Bălți al CNAJGS, 1035/ACC și 1036/ACC din 03.10.2024 avocata Dragan Natalia a fost desemnată pentru acordarea asistenței juridice calificate garantată de stat, cauza civilă nr. 3CA-5/2024 XXXXXX vs Consiliul raional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei și Copilului Șoldănești cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral și cauza civilă nr. 3CA-10/2022, XXXXXX vs. Primăria Șoldănești cu privire la anularea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 9/8 din 14.12.2021, modificarea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 4/29 din 26 mai 2005, obligarea Primăriei de a elibera titlu de autentificare a dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral.

La data de 23 decembrie 2024 XXXXXX, reprezentat de avocatul Natalia Dragan a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Central din 13 septembrie 2024 (cauza civilă XXXXXX vs Primăria Șoldănești cu privire la anularea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 9/8 din 14.12.2021, modificarea deciziei Consiliului Local Șoldănești nr. 4/29 din 26 mai 2005, obligarea Primăriei de a elibera titlu de autentificare a dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord s-a declarat inadmisibil apelul declarat de XXXXXX, pe motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La data de 16 ianuarie 2025 XXXXXX, reprezentat de avocatul Dragan Natalia a depus recurs împotriva încheierii din 10 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord, prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri prin care să considere în termen apelul motivat.

Prin Decizia completului Curții Supreme de Justiție din 16 iulie 2025 recursul declarat de XXXXXX reprezentat de avocații Natalia Dragan, Rusnac Aliona și Cepoi Ina împotriva încheierii din 10 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord a fost respinsă.

La data de 06 ianuarie 2025 avocata Natalia Dragan a depus motivarea apelului împotriva hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Central din 13 septembrie 2024 (XXXXXX vs Consiliul raional Șoldănești și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei și Copilului Șoldănești,

cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea din 15 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord s-a declarat inadmisibilitatea cererii de apel declarată de XXXXXX pe motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La 16 ianuarie 2025 în numele recurentului XXXXXX, avocata Natalia Dragan a depus recurs împotriva încheierii din 15 ianuarie 2025, solicitând casarea acesteia și emiterea unei încheieri noi de admisibilitate a apelului motivat, ca depus în termen.

Prin Decizia completului de judecată a Curții Supreme de Justiție din 19 martie 2025 recursurile declarate de XXXXXX prin intermediul avocatei Natalia Dragan și Aliona Rusnac au fost respinse și menținută încheierea din 15 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord.

Astfel, Curtea de Apel Nord prin încheierile din 10 ianuarie 2025 și 15 ianuarie 2025 și Curtea Supremă de Justiție prin deciziile din 19 martie 2025 și 16 iulie 2025 au constatat definitiv și irevocabil că apelantul XXXXXX fiind reprezentat de avocata Natalia Dragan nu a prezentat motivarea apelurilor împotriva hotărârilor judecătorești din 13 septembrie 2024 în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Nu poate fi reținut argumentul avocatei Dragan Natalia, precum că XXXXXX, știind cu certitudine că este apel motivat depus în termen, în loc să ridice întrebarea unde este apelul motivat depus de avocatul Vitalie Lazăr, fără temei a depus plângere la Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

Or, avocata Dragan Natalia a depus motivarea apelurilor tardiv, la data de 23 decembrie 2024 și respectiv 06 ianuarie 2025.

Mai mult ca atât, acordând asistență juridică garantată de stat cet. XXXXXX avocata Dragan Natalia avea obligația de a acționa cu diligență în procesul de asistență juridică către beneficiarul asistenței juridice garantate de stat. Comisia notează că acordarea asistenței juridice garantate de stat nu exonerează avocatul de responsabilitatea supravegherii derulării procesului și respectării termenilor procedurali.

În această ordine de idei, nu poate fi reținut drept plauzibil nici argumentul avocatei Dragan Natalia, precum că nu a avut acces la dosare pentru întocmirea în termen a apelurilor motivate și din cauza respectivă a ratat termenul de depunere a cererilor de apel.

Lipsită de substanță este și argumentul avocatei Dragan Natalia, precum că XXXXXX a interzis avocatei Stici Aliona să întocmească apel motivat și a insistat ca dumneaei să prezinte motivarea apelului, or este alegerea acestuia și respectiv trebuie să-și asume consecințele defavorabile imposibilității de a întocmi apel în termen.

Comisia stabilește că prin Deciziile nr. 1035/ACC și 1036/2024 din 03.10.2024 a OT Bălți al CNAJGS avocata Dragan Natalia a fost desemnată pentru acordarea asistenței juridice garantată de stat, reprezentarea beneficiarului XXXXXX la judecarea apelurilor de către Curtea de Apel Nord și efectiv avea obligația să întocmească apelurile în termen.

Astfel, analizând acțiunile avocatei în cumul, Comisia a constatat că avocata Dragan Natalia în dezacord cu prevederile art. 54 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură a acționat contrar intereselor legitime ale clientului, ceea ce constituie abatere disciplinară.

Reieșind din cele examinate, în limita dreptului discreționar acordat, în temeiul prevederilor legale citate supra, în urma examinării materialelor procedurii administrative, a investigațiilor efectuate, a stabilirii stărilor de fapt, având în vedere că avocata Dragan Natalia a colaborat cu Comisia, a prezentat actele solicitate de Comisia pentru Etică și Disciplină, ținând cont de lipsa sancțiunilor disciplinare pentru abateri disciplinare în istoricul avocatei vizate pentru ultimul an calendaristic pozitiv, raportând gravității abaterii disciplinare comise de avocata vizată și stabilită conform prevederilor art. 3 lit. a), b), c), d), e), art. 4 (1), art. 8 (1) a), b), e), (4), (5), art. 9, art. 44, art. 51, art. 54 (1) lit. b), d), k), (3), art. 56 (1) lit. a), b), c), d), (8), art. 57, art. 58 din Legea cu privire la avocatură, art. 1 (1), (2), (3), art. 2 (1), art. 3 (1) lit. a), b), c), e), f), g), h), (2), art. 4 (1), (2), art. 8, art. 9 (1), (2), art. 10 (1), (2), art. 48 (1), (12), (15), (16), (17), (20), (21), art. 54, art. 55, (1), (2), art. 56 (1), art. 57 (1), (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9), a), b), (12), (15), (17), (19), (21), (28), (29), (30), (35), (36), art. 59 (1), (2), art. 60 (1), a), b), c), d), e), (2) din Statutul profesiei de avocat, preambul p.1 (1), (2), (3), p.2 (1), (2), (4), (8), (9) principii generale 1 (1), (2), cap. II p. 1, p. 2 (1), (2), (5), (6), (7), cap. V (1), (2), (3), (4) din Codul deontologic al avocatului, art. art. 360 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă, art. 5, art. 6 (1), (2), art. 16 (1), (2), art. 21 (1), art. 22 (1), (2), art. 23 (1), art. 24 (1), (2), art. 28 (1), (2), art. 69 (1), (2), art. 78 (1), art. 85 (1), (2), (3), (4) lit. a), b), c), art. 87 (1), lit. a), b), c), d), alin. (2), art. 88 (1), (2), art. 92 (1), (2), art. 93 (1), (2), 94 (1), (2), art. 137, art. 231, 232 din Codul administrativ, art. art. 4, 7, 10, 27 alin. (2), (3), (4) Legea nr. 198 din 26.07.2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat (cu modificările ulterioare), ținând cont de condițiile de **individualizare** indicate supra – Comisia concluzionează că sancțiunea disciplinară sub formă de **amendă în sumă de 3000 lei - este o sancțiune echitabilă la caz și va disciplina avocata vizată pentru viitor.**

IV.

În temeiul celor expuse, punând la bază prevederile legale, menționate supra din Legea cu privire la avocatură, din Codul deontologic al profesiei de avocat, din Statutul profesiei de avocat, din Codul de procedură civilă, în temeiul prevederilor art. 5, 6, 16, 21, 22, 23, 24, 28, 69, 78, 85, 87, 88, 92, 93, 94, 137 Cod administrativ, Legii cu privire la asistența juridică garantată de stat – Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Moldova,

DECIDE:

1. A constata în acțiunile avocatei **DRAGAN Natalia**, titulara licenței pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 2140 din 23.05.2011, **comiterea abaterii disciplinare.**
2. Luând în considerație gravitatea abaterii, circumstanțele în cauză, activitatea și comportamentul avocatei, a-i aplica avocatei **DRAGAN Natalia**, titulara licenței pentru

exercitarea profesiei de avocat nr. 2140 din 23.05.2011, sancțiunea disciplinară sub formă de **amendă – în sumă de 3000,00 (trei mii) lei.**

3. A **suspenda** activitatea avocatului **Natalia DRAGAN**, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1) lit. c) și art. 57 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1260-XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură.
4. A **transmite** Consiliului Uniunii Avocaților și Baroul Avocaților Chișinău prezenta Decizie în conformitate cu prevederile art. 48 alin. (18) din Statutul profesiei de avocat.
5. A **transmite** Secretarului general și contabilului – șef al Uniunii Avocaților prezenta Decizie.
6. A **publica** prezenta decizie pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.
7. Prezenta decizie **intră în vigoare la data adoptării și poate fi contestată** la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (mun. Chișinău, str. Kiev, nr. 3) în termen de **30 zile** de la comunicare în conformitate cu prevederile art. 42 alin. (6) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură și Codul Administrativ al Republicii Moldova.

**Președintele Comisiei
pentru etică și disciplină**

Cristina SULTAN

